

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Ковальова І.Л., Денисенко В.Ю., Молчанюк І.В., Окара Д.В. (Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)

Контроль якості засвоєння учбового матеріалу є невід'ємною частиною процесу навчання, і у той самий час це найбільш складний тип взаємодії викладача та студента. У теперішній час існує незбіжність між вимогами високої якості, конкурентоспроможності освіти та низьким рівнем розробленості об'єктивних засобів педагогічної діагностики і моніторингу досягнень студентів. Суперечність між суспільною потребою у підвищенні рівня об'єктивності педагогічного контролю за якістю знань студентів та можливостями традиційних методів становлення оберненого зв'язку у навчанні, де ще велика доля суб'єктивізму, може розв'язати тестування. Як діагностичний інструмент тести використовуються в більшості країн світу. Тест являє собою сукупність завдань, орієнтованих на визначення рівня засвоєння певних розділів навчальних дисциплін, а також є одним із засобів перевірки і оцінювання результатів навчання студентів. Ці завдання мають бути стандартизованими, короткими, обмеженими в часі. Для класичних тестів характерні можливість кількісних оцінок, масова перевірка на статистичному матеріалі, наслідком якої є об'єктивність і надійність результатів рівня знань.

Тестування має такі переваги:

- *Оперативність.* Дозволяє раціонально використати час лекційних та практичних занять, дає змогу в короткий термін перевірити й оцінити рівень засвоєння навчального матеріалу (особливо під час проведення модульного контролю), встановити обернений зв'язок між викладачем та студентом.
- *Підвищення об'єктивності перевірки та оцінки знань і вмінь студентів.* Формує у студентів мотивацію для підготовки до кожного заняття. Дає змогу чітко визначити результати засвоєння матеріалу, зосередити увагу на прогалинах у знаннях та внести корективи. За думкою відомого психолога і педагога П.Блонського, величезна заслуга тестів полягає саме у тому, що вони дають змогу звичайну відповідь «мені здається» замінити на «я це знаю» чи «я цього не знаю». Запобігає необ'єктивності при оцінюванні знань з учбових дисциплін, бо не залежить від професійних та особистих якостей викладача.
- *Згідність із мировою практикою освітніх стандартів* тощо.

Комп'ютерне тестування (КТ) набагато швидше, ніж традиційне, дозволяє охопити великий об'єм змісту і визначити результати засвоєння матеріалу. При цьому студенти отримують попередні результати відразу після закінчення

тестування, можуть самостійно перевірити свої знання за допомогою комп'ютера. КТ має задовольняти, зокрема, таким вимогам: 1) тестові питання та варіанти відповідей на них мають бути чіткими та ясними за змістом; 2) тест має бути простим у використанні (так, на екрані бажано мати мало кнопок, інструкції-підказки не повинні захаращувати екран, а з'являтися тільки тоді, коли це потрібно); 3) тестова система повинна мати оцінку степені правильності відповіді на кожне задане запитання; 4) тестові питання мають охоплювати увесь матеріал, що студент має засвоїти на даному етапі; 5) запитання повинні подаватися у випадковому порядку і не повинні починатися з номера або якогось символу, щоб виключити можливість механічного запам'ятовування їх послідовності або символу; 6) варіанти відповідей мають подаватися у випадковому порядку; 7) треба заздалегідь установити облік часу для відповіді на запитання та обмежувати цей час тощо.

КТ має і свої недоліки. Воно, зокрема, провокує випадкові помилки (або, навпаки, вгадування правильної відповіді), не залишає початкові результати на випадок апеляції. Дані, що одержує викладач в результаті тестування містять у собі інформацію про прогалини (*без виявлення їх причин*) у знаннях конкретних розділів курсу. Тестовий контроль не дозволяє оцінювати рівень знань, пов'язаний із творчістю. Об'єктивність тесту потребує прийняття спеціальних заходів для забезпечення конфіденціальності тестових завдань. Так, при використанні тестів при вивченні розділу «Нелінійна регресія» у курсі «Економетрія» виявилось доцільним внести у тестові питання деякі зміни при повторному використанні тестового контролю в іншій групі. Психологи також відзначають такі недоліки тестування: контролю підлягає лише кінцевий продукт; результат минулого досвіду; перевага кількісних оцінок; відсутність якісного аналізу процесу; фіксація здебільше виконавчої стратегії, а не стратегії розуміння, оцінки, вибору. До того ж, створення тестів, їх уніфікація і аналіз – це велика копітка робота. У результаті до тестування у суспільстві зберігається неоднозначне ставлення: від визнання майже не єдиним об'єктивним інструментом оцінювання знань до заперечення, відкидання та навіть тестофобії. При вивченні курсів «Інформатика» та «Економетрія» студентам пропонуються тестові завдання, але лише як допоміжний метод оцінювання знань. Він дає змогу викладачеві швидко оцінити загальний рівень теоретичної підготовки студентів, але для оцінювання практичних умінь і навичок, крім тестів, використовуються інші методи перевірки знань.

У доповіді детально розглядаються приклади поєднання традиційної та тестової систем контролю та їх практика використання при викладанні певних тем дисциплін «Інформатика» та «Економетрія».